

на този разход в навечерието на промените достига 10.0%, на служещите - 10.7%, и най-голямо е понижението за домакинствата на селскостопанските труженици - 7.6%.

Същевременно забележима тенденция на повишение отбелязва делът на разходите за пощенски и транспортни услуги и покупка на транспортни средства, както и за данъци и такси. Така например делът на разходите за пощенски и транспортни услуги през 1962 г. е 2.4%, през 1975 г. е вече 6.9%, през 1985 г. - 7.0%, и през 1989 г. достига 7.3%. Съответно делът на разходите на домакинствата за платените данъци и такси също има тенденция към нарастване през същите години, както следва: 3.9, 6.7, 7.1 и 6.9%.

Тези тенденции се забелязват и при домакинствата от различни обществени групи. Различията (доколкото ги има) не показват определени обществени закономерности, имащи значение за икономическото развитие на страната. Това подчертава условното разделяне на обществото в групи по признаци, нямащи реален стопански смисъл. На практика се доказва действието на заложените в обществото принцип на егалитарност, на който се подчиняват всички прослойки на обществото от 1944 г. до 1990 г.

Нов опит за съживяване на икономиката беше предприет с Указ № 56 от 13.01.1989 г.¹⁶, с който на практика се постави началото на навлизане на частния сектор в националното стопанство. В резултат на това частният бизнес бързо овладя голяма част от държавния сектор, особено в сферите на търговията и услугите. Указът създаде условия за зараждане на нови форми на икономически взаимоотношения, трасиращи пътя към пазарна икономика. На практика началото и динамичното развитие в тази посока започна след либерализацията на цените през февруари 1991 г.

НАБЛЮДЕНИЯ НА ДОМАКИНСКИТЕ БЮДЖЕТИ СЛЕД 1989 ГОДИНА

Доходи и разходи на домакинствата през периода 1989-1995 година

След началото на мирния преход от тоталитарно към демократично общество (от началото на 90-те години) новият политически елит на страната пропагандира ключовите цели в развитието на България - осъществяване на структурни реформи в сферата на националното стопанство (постепенно трансформиране на държавната собственост в частна) и осигуряване на стабилен социален преход към пазарна икономика. Тези цели се оказаха трудно осъществими през изминалите години, тъй като бяха съпътствани от редица проблеми - широкомащабна черна икономика, високи равнища на инфлация,

¹⁶ С този указ започна да се стимулира частната инициатива под контрола на държавата. След 1990 г. указът непрекъснато търпи изменения до 1996 г.